

Tewerkstelling (Oekraïense) ontheemden

Hoorzitting Commissie Werk

Toelichting door VDAB - 7 december 2023

Onze doelen voor de resultaten van morgen

1. Het profiel van de **ontheemden door en door kennen**
2. **Verplichte inschrijving** bij VDAB om **ontheemden duurzaam aan het werk** te helpen
3. **Drempels** voor werk **zoveel mogelijk wegwerken**
4. **Onze reguliere dienstverlening** voor 'anderstaligen' **aanvullen met acties op maat** voor ontheemden
5. **Leren via samenwerking en nieuwe ervaringen**

“Bemiddelaars **aan het woord**”

Mijn werk geeft kans op werk voor mensen die eigenlijk door meerdere factoren met geen enkel vacature matchen.

Sophie,
VDAB bemiddelaar Oekraïne

Het zien van de positieve impact die je hebt op het leven van mensen is enorm bevredigend. Het gevoel dat je echt iets betekent voor anderen en dat je een verschil maakt, is een sterke bron van trots en voldoening.

Zalina,
VDAB bemiddelaar Oekraïne,
zelf gevlucht voor de oorlog

Dankzij VDAB kan ik de werk-gelegenheidssituatie in mijn regio mee ondersteunen en verbeteren, waarbij kansen worden gecreëerd voor medelanders.

Michail,
VDAB bemiddelaar Oekraïne

Het profiel van de ontheemden door en door kennen

Oekraïense tijdelijk ontheemden zijn de vierde grootste groep met buitenlandse nationaliteit in Vlaanderen

(cijfers 6 november 2023)

- 20.933 ontheemden op beroepsactieve leeftijd **in Vlaanderen** (STATBEL met cijfers tot en met juni 2023).
- **14.091** schreven zich reeds in bij **VDAB**.
- Van de ingeschrevenen heeft **43% al gewerkt** en is 28% nog steeds aan de slag.
- De **grootste groep** werkzoekende ontheemden **zijn leefloon-gerechtigden** ten laste van het OCMW (ongeveer 75%).
- We zien vooral een grote vertegenwoordiging van vrouwen, hoogopgeleiden én mensen op beroepsactieve leeftijd, voornamelijk in Antwerpen & Oost-Vlaanderen.

*Meer cijfers en detail
in het aparte rapport
gedeeld met jullie.*

Cijfers gerelateerd aan Oekraïne zijn niet overal op hetzelfde moment beschikbaar

Kwartaal gegevens tewerkstelling - STATBEL/KSZ			RAPPORT 2023 KWARTAAL 2		
Vlaams Gewest: Tijdelijk ontheemde Oekraïners (tussen 18 en 65 jaar) - aandeel gewerkt en aandeel ingeschreven bij VDAB					
Jaarkwartaal	2022-Q2	2022-Q3	2022-Q4	2023-Q1	2023-Q2
Aantal (STATBEL)	14.683	17.471	18.753	20.106	20.933
Aantal met VDAB dossier	2.806	4.956	6.524	9.420	11.395
Aandeel ingeschreven bij VDAB	19,1%	28,4%	34,8%	46,9%	54,4%
Aantal Gewerkt (STATBEL)	2.436	4.037	4.847	5.697	7.038
Aantal Gewerkt met VDAB dossier	649	1.549	2.384	3.315	4.397
Aandeel Gewerkt (STATBEL)	16,6%	23,1%	25,8%	28,3%	33,6%
Aandeel Gewerkt (VDAB)	23,1%	31,3%	36,5%	35,2%	38,6%

Cijfers omtrent tewerkstelling van **ontheemden ingeschreven bij VDAB** zijn maximum een maand oud.

België : Tewerkstelling tijdelijk ontheemde Oekraïners (tussen 18 en 65 jaar) - ingedeeld volgens gewest						
	Gewest	2022-Q2	2022-Q3	2022-Q4	2023-Q1	2023-Q2
Aantal (STATBEL)	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	5.141	6.248	6.764	7.677	8.140
	Vlaams gewest	14.683	17.471	18.753	20.106	20.933
	Waals Gewest	5.896	6.140	6.165	6.498	6.623
	Total	25.720	29.859	31.682	34.281	35.696
Aantal Gewerkt (STATBEL)	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	326	543	702	877	1.050
	Vlaams gewest	2.436	4.037	4.847	5.697	7.038
	Waals Gewest	349	627	723	809	958
	Total	3.111	5.207	6.272	7.383	9.046
Aandeel Gewerkt (STATBEL)	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	6,3%	8,7%	10,4%	11,4%	12,9%
	Vlaams gewest	16,6%	23,1%	25,8%	28,3%	33,6%
	Waals Gewest	5,9%	10,2%	11,7%	12,4%	14,5%
	Total	12,1%	17,4%	19,8%	21,5%	25,3%

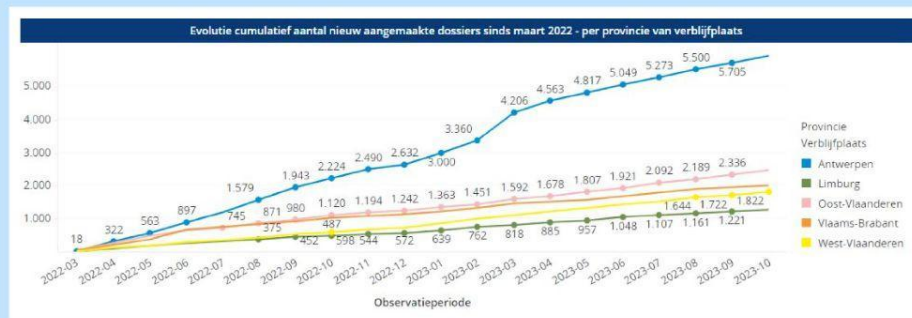
Cijfers omtrent tewerkstelling van **alle ontheemden** volgen geen vaste cadans. Momenteel hebben wij federale data van juni 2023 voorhanden (Statbel).

Verplichte inschrijving bij VDAB om
ontheemden duurzaam aan het werk
te helpen

De grootste groei
in inschrijvingen
bij VDAB zagen we
in maart 2023.

Verplichte inschrijving
van kracht op
16 mei

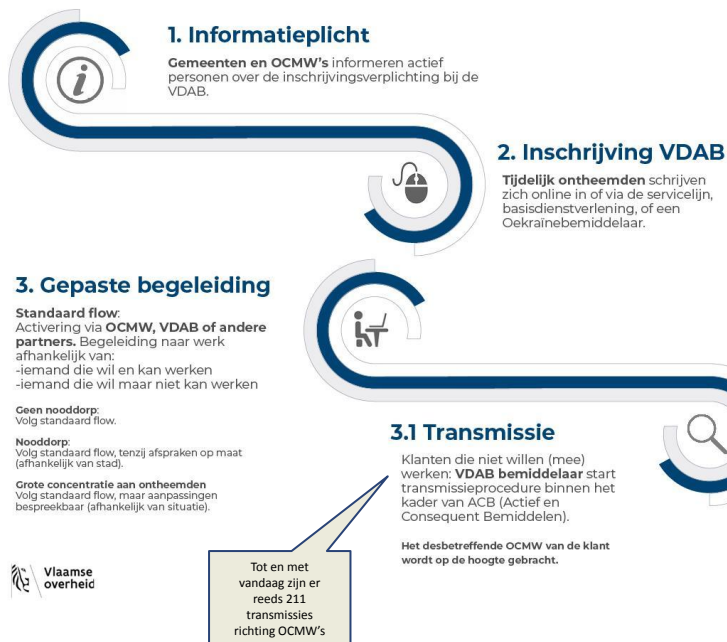

Samenwerking met partners, in lijn met het decreet

TEWERKSTELLING OEKRAÏENSE ONTHEEMDEN

VDAB

Equivalent leefloongerechtigden

Niet-leefloongerechtigden

Bovendien ondersteunen we lokale besturen, samen met VVSG en de Vlaamse ondersteuningsteams (VLOT), met informatie (online en in brochures) om de integratie van Oekraïense ontheemden te bevorderen. Deze en andere relevante informatie vind je steeds terug op het [extranet](#) van VDAB.

VDAB

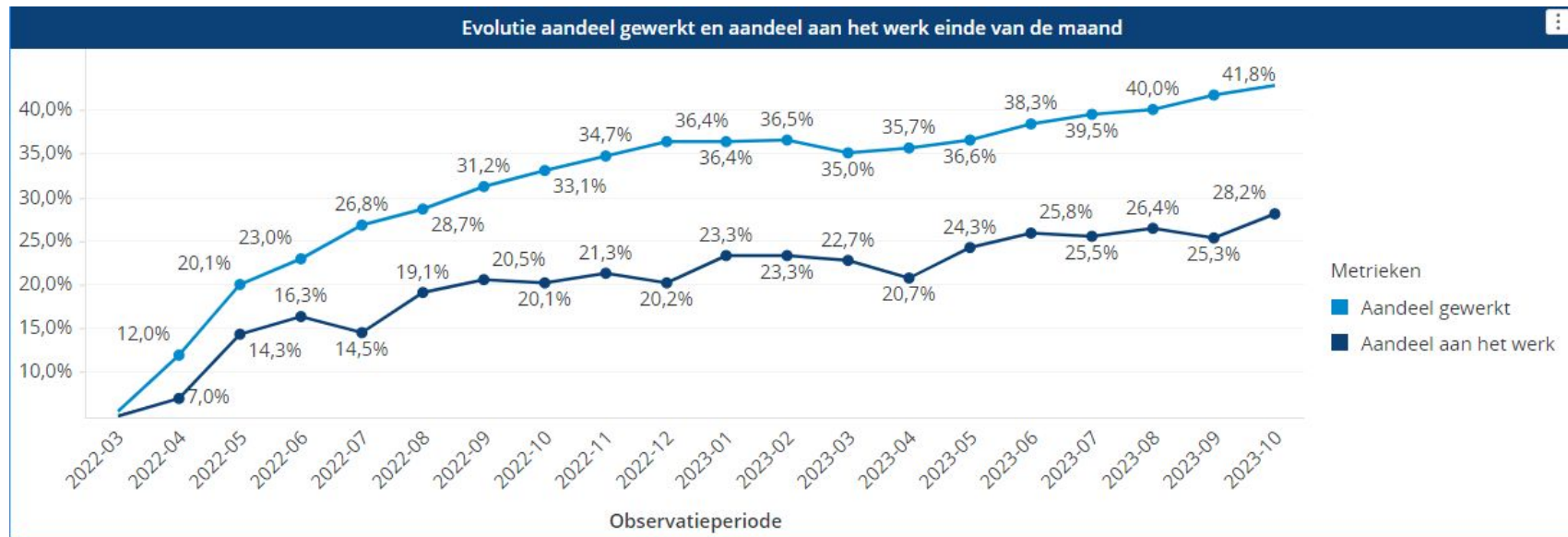
Drempels voor werk
zoveel mogelijk wegwerken

Elke provincie heeft eigen uitdagingen, maar we leren van elkaar en gaan samen vooruit. De tewerkstelling van ontheemden ligt in Limburg en Antwerpen het hoogst.

Werkervaring - Provincie verblijfplaats					
Provincie Verblijfplaats	Aantal	Gewerkt	Aandeel gewerkt	Waarvan nog aan het werk	Aandeel nog aan het werk
Antwerpen	5.963	2.603	43,7%	1.797	30,1%
Oost-Vlaanderen	2.481	1.028	41,4%	653	26,3%
Vlaams-Brabant	2.010	698	34,7%	454	22,6%
West-Vlaanderen	1.835	907	49,4%	525	28,6%
Limburg	1.282	662	51,6%	412	32,1%
Brussels HG	381	114	29,9%	72	18,9%
Buiten Vlaanderen en Brussels HG	118	37	31,4%	18	15,3%
Onbekend	13	0	0,0%	0	0,0%
	8	4	50,0%	1	12,5%
Total	14.091	6.053	43,0%	3.932	27,9%

Hoe sneller ingeschreven bij VDAB, hoe groter de kans op werk.

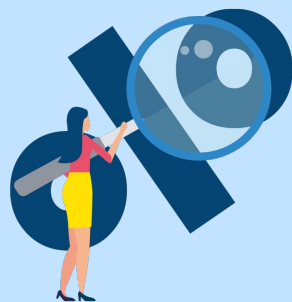

Oekraïners botsen op heel wat drempels, net als andere anderstalige nieuwkomers

- Geen of (te) beperkte **kennis van het Nederlands**
- Niet kunnen **werken op niveau** van het diploma
- **Randvoorwaarden** zoals kinderopvang, motivatie, huisvesting, mobiliteit, welzijn
- **Snel** aan het werk **versus** acties richting **duurzaam** werk
- **Onduidelijkheid** omtrent hun **statuut** op de Belgische arbeidsmarkt
- **Drempels aan werkgeverszijde** zoals onzekerheid over hoelang ze blijven, wat erbij komt kijken qua administratie, taaleisen, toegankelijkheid wervings- en selectieprocedure

(Bron: Uitgebreid onderzoek door VDAB uit ervaringen van 35 bemiddelaars, 1700 bevestigingen en 132 diepte-interviews Oekraïners. Wordt op 18 december gepubliceerd in OverWerk.)

Wist je dat...

uit ons onderzoek blijkt dat maar liefst
51% zeker is (langdurig) te willen blijven
en 25% van de overigen
wil blijven als ze duurzaam werk vinden?

➡ Werkplek vrij?

Kamp je met **tekorten op de werkvloer?**

Stel vacatures van jouw bedrijf open voor nieuwkomers.

Zo geef je **kansen aan mensen die het moeilijk hebben** en vang je personeelstekorten op. **Wij helpen je op weg.**

We blijven werkgevers sensibiliseren

➡ Vang snel tekorten op

Vlaanderen telt heel wat nieuwkomers.

Dit aantal neemt op dit moment sterk toe door de situatie in Oekraïne.

Veel nieuwkomers zoeken werk.

Heb jij vacatures? Laat het ook aan hen weten door je vacature te publiceren met de hashtag '#werkplekvrij'.

GEEF **ANDERSTALIG TALENT** EEN KANS

OOK IN DEZE CREATIEVE TOEKAN ZIT DE

WITTE RAAF

DIE JE ZOEKT

Vind ze bij VDAB
vdab.be/werkgevers

Onze reguliere dienstverlening voor
anderstaligen aanvullen met
acties op maat van de ontheemden

Ook Oekraïners ingeschreven bij VDAB krijgen een gepaste dienstverlening.

We kijken daarbij eerst naar onze reguliere dienstverlening voor anderstaligen:

1. Nederlands voor anderstaligen (NT2)
2. Persoonlijke dienstverlening
3. Competentieversterking
4. Bemiddeling door partners
5. Tijdelijke werkervaring (TWE)
6. Individuele Beroepsopleiding (IBO)
7. Job- en taalcoaching
8. Andere intensifiërende acties, zoals de dienstverlening voor hoogopgeleide anderstaligen.

VDAB is er voor elke Oekraïner: iedereen die zich inschrijft wordt gecontacteerd én kan gratis gebruikmaken van de dienstverlening van VDAB.

[Klik hier voor onze dienstverlening 'Anderstaligen'](#)

Daria Piatybratova

Bron: Nieuwsblad, 24 november 2023

Daria Piatybratova vluchtte met haar man en kind vanuit Oekraïne naar hier. Na een moeizame zoektocht vond ze via de VDAB uiteindelijk werk. Ze is sinds augustus accountant bij het transportbedrijf Eutraco in Roeselare. “Het is zeer moeilijk geweest om hier aan een job te geraken”, zegt ze. “Ik kwam hier aan in maart vorig jaar. Eerst heb ik twee maanden als interim gewerkt in het studentenrestaurant van de Viveshogeschool, maar daarna viel het stil.”

Het struikelblok bleek de taal. “Ik stuurde mijn cv naar talloze bedrijven, maar het feit dat ik nog geen Nederlands praatte, was voor bijna allemaal een reden om mijn niet in dienst te nemen. Vaak kreeg ik gewoon geen antwoord.” De VDAB klampte haar wel aan om werk te vinden. “Bijna elke maand had ik een afspraak met hen”, zegt ze. “Daar bespraken we dan hoe het ging met mijn lessen Nederlands en wat ik allemaal deed om werk te vinden.”

De meeste jobs die ze aangeboden kreeg, kwamen neer op ongeschoold werk. “Poetsen, fabriekswerk”, zegt ze. “Ik wou echt als accountant aan de slag, want dat was ik ook in Oekraïne.” Nu heeft ze eindelijk werk. “Alles is op zijn plooi gevallen. Ik ben het Belgisch volk heel dankbaar om mij zo goed te ontvangen. Hoe kan ik hen beter bedanken dan door te werken en belastingen te betalen? Ik heb nooit een leefloon of sociale voordelen gekregen. Ik wou werken en ik ben blij dat ik dat nu ook kan doen.”

Onze reguliere dienstverlening, aangevuld met acties op maat

- **Versterking van de bemiddelingscapaciteit - 39 Oekraïne bemiddelaars** bij VDAB die op maat van de ontheemden werken, verdeeld over de provincies.
- **IBO's met taalondersteuning of job en taalcoaching** om de weg naar werk te combineren met taalopleiding.
- **Een uitbreiding van de capaciteit voor begeleiding bij diploma-erkenning**, omdat 50% van de ontheemden hoogopgeleid is.
- Competentieversterking, waaronder **opleidingen op maat** zoals de Code 95 opleiding voor vrachtwagenchauffeurs, waar niet de job, maar de opleiding en certificaten de grootste drempel vormen (reportage op 6/11/'23 - VRT journaal)

“Bemiddelaars aan het woord”

Ik kon tolken voor een Oekraïense vluchteling in de sector industrie. Hij kon op sollicitatiegesprek bij een bedrijf dat veel interesse had in zijn 30 jaar ervaring. Na 5 dagen beroepsverkennde stage kreeg hij een contract van onbepaalde duur. Intussen zijn er nog 6 andere Oekraïeners bij het bedrijf gestart

Michail,
VDAB bemiddelaar Oekraïne

Serhii wilde zo snel mogelijk aan het werk, maar sprak amper Nederlands of een andere contacttaal. Niettegenstaande zijn technische opleiding kreeg hij daardoor geen kans bij interimkantoren of werkgevers. Ik ging mee op het sollicitatiegesprek voor een job als elektromonteur. Met een IBO-T contract is Serhii nu al een maand aan de slag.

Sophie,
VDAB bemiddelaar Oekraïne

Na een afwijzing vanwege beperkte kennis van het Nederlands tijdens het sollicitatiegesprek van mijn klant Iryna, kon ik de werkgever overtuigen om haar een proefdag te laten doen. Het resultaat: een vast contract bij bpost.

Zalina,
VDAB bemiddelaar Oekraïne,
zelf gevlucht voor de oorlog

Leren via samenwerking en nieuwe ervaringen

#SamenSterkvoorWerk: samenwerken loont en tegelijkertijd inspireren we anderen

Bij enkele centrumsteden zien we **extra investeringen, een sterk afsprakenkader en een intense samenwerking**. Dat loont.

Andere centrumsteden zijn geïnspireerd en ondernemen op dit moment stappen in dezelfde richting, samen met VDAB.

Werkervaring - 13 Centrumsteden					
Gemeente Verblijfplaats	Aantal	Gewerkt	Aandeel gewerkt	Waarvan nog aan het werk	Aandeel nog aan het werk
AALST	115	46	40,0%	33	28,7%
ANTWERPEN	3.435	1.458	42,4%	1.079	31,4%
BRUGGE	278	145	52,2%	87	31,3%
GENK	76	32	42,1%	19	25,0%
GENT	672	222	33,0%	130	19,3%
HASSELT	160	74	46,3%	40	25,0%
KORTRIJK	141	61	43,3%	33	23,4%
LEUVEN	233	81	34,8%	48	20,6%
MECHELEN	425	104	24,5%	61	14,4%
OOSTENDE	148	65	43,9%	41	27,7%
ROESELARE	132	63	47,7%	42	31,8%
SINT-NIKLAAS	140	67	47,9%	50	35,7%
TURNHOUT	59	26	44,1%	18	30,5%

Let op: Deze cijfers hebben we enkel driemaandelijks over de 13 centrumsteden. We hebben deze nooit beschikbaar voor de andere gemeenten.

Inschrijving en begeleiding door VDAB én partners werkt

Werkervaring - volgens jaar aanmaak dossier					
Jaar Aanmaak Dossier	Aantal	Gewerkt	Aandeel gewerkt	Waarvan nog aan het werk	Aandeel nog aan het werk
2022	6.611	3.740	56,6%	2.516	38,1%
2023	7.480	2.313	30,9%	1.416	18,9%
Total	14.091	6.053	43,0%	3.932	27,9%

Als Oekraïners zijn **ingeschreven** bij VDAB, zien we dat de **kans op werk** groter is.

Vlaanderen heeft de hoogste tewerkstelling binnen België. Binnen West- & Noord-Europa staan we in de top 3. Nederland heeft de hoogste tewerkstelling met 37% (na aftrek van nul uren contracten).

Duitsland en Noorwegen rapporteren op hun beurt **lagere tewerkstellingscijfers** (respectievelijk 20% en 8% tewerkstelling).

Samen resultaten halen

Intern blijven experimenteren en leren, waarbij we onze werking en dienstverlening continu verbeteren op basis van deze leerervaringen.

Eco-systeem met partners waarbij we reeds veel samenwerkingsovereenkomsten hebben met lokale besturen. Hierbij kijken we lokaal waar we versterkend kunnen optreden, en blijven we inzetten op een verbeterde gegevensuitwisseling.

Gerichte inspanningen leveren om **werkgevers** nog bewuster te maken van het aanwerven van anderstaligen en dit zoveel mogelijk stimuleren.

#SamenSterkVoorOekraïne

Dé hefboom richting duurzame positieve
veranderingen voor elke anderstalige

Bedankt! Nog vragen?